

МУМІФІКАЦІЯ ПЛОДІВ У КІШОК І СОБАК

Павлюк А.Є.,
здобувачка вищої освіти,

Миронова Р.О.,
здобувачка вищої освіти,

Корейба Л. В.,
к.вет.н., доцентка,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Муміфікація плодів діагностується у всіх видів свійських тварин, але найчастіше у багатоплідних. З муміфікацією плода пов'язані як інфекційні, так й неінфекційні причини, і ці причини можуть бути взаємопов'язаними. Залучення інфекційного агента очевидніше в одних видів тварин (собак), порівняно з іншими (кішки). Крім труднощів, пов'язаних з оцінкою поширеності муміфікації плода, вивчення феномену затруднено низкою інших причин: інфекційні агенти з різною тропністю (плацента проти плода), видові особливості в термінах гестації, відсутність знань про мінімальні терміни, необхідні для внутрішньоутробної муміфікації [1-5].

Грунтуючись на етіопатогенезі муміфікації, необхідно припустити, що уражений плід має бути добре розвиненим (тобто мати кістки); в іншому випадку точний механізм внутрішньоутробної муміфікації невідомий.

Ключовим моментом у процесі внутрішньоутробної муміфікації є зневоднення плода та його навколоплодових оболонок, що нейтралізує аутоліз тканин без кисню та бактерій. Дослідження деяких авторів показують, що амніотична рідина регулюється зміною швидкості внутрішньомембранного всмоктування мережею кровоносних судин (капілярів), розташованих на протилежному боці плодової поверхні амніону. Внутрішньомембранна абсорбція має односпрямований характер (з амніотичної оболонки у кров плода). Крім того, транспорт через амніон відбувається з однаковою швидкістю в обох напрямках для розчинених речовин з малою та середньою молекулярною масою [6].

У кішок муміфікація плода може бути випадковим патологічним процесом, що не впливає на майбутню плодючість самок. Зважаючи на те, що повідомлення про випадки муміфікації рідкісні, довготривалу фертильність самок після муміфікації плода важко оцінити.

Втрата вагітності через муміфікацію плода у собак пов'язана з інфекційними причинами. У собак найчастішою причиною є герпесвірус (CHV). Серологічні дослідження показали поширеність CHV до 30–100% серед тварин у деяких розплідниках. Хоча муміфікація плода була описана у собак, немає точних даних про відсоток захворюваності.

Як CHV, так і інші віруси герпесу викликають довічну латентну інфекцію. Решединг вірусу відбувається спорадично, коли тварини перебувають у стані імуносупресії або зазнають надмірного стресу (наприклад, при вагітності, транспортуванні тощо).

Зараження пов'язане з муміфікацією плода, відбувається шляхом трансплацентарною передачею внутрішньоутробно, хоча новонароджені цуценята можуть заразитися при проходженні через родові шляхи, при контакті з іншими інфікованими цуценятами або ороназальними виділеннями матері. Наслідки трансплацентарного інфікування залежить від стадії гестації, де відбувається зараження.

Раннє інфікування під час вагітності виявляють як випадок неплідності (плід розсмоктується). Інфекція в середніх та на пізніх термінах вагітності може призвести або до абортів плодів з різним ступенем муміфікації, до мертвородження, або до ослаблених новонароджених цуценят і кошенят, причому все це без клінічних ознак у вагітних самок і роділля. У разі аборту з муміфікованим плодом або без нього діагностика може бути затруднена, особливо, якщо породіллі з'їдають чи приховують новонароджених тварин.

При постнатальній інфекції цуценята і кошенята хворіють зі смертельними наслідками, зазвичай у віці від 1 до 3 тижнів, з дискомфортом в шлунково-кишковому тракті, втратою ваги та депресивною поведінкою.

Діагноз інфекції CHV ґрунтується на інформації з історії хвороби тварин та розплідника, клінічного огляду та характерних патологічних змін, що спостерігаються у уражених цуценят, включаючи муміфікацію плода (рис. 1).

Рис. 1. Муміфікований плід собаки

У кішок переривання вагітності може статися на будь-якій стадії і проявляється резорбцією ембріона/плода (рис. 2), абортom, замиранням (рис. 3)

та муміфікацією. Хоча муміфікація плода є описаною і у кішок, фактична частота поширення даної патології невідома.

Рис. 2. Резорбція плодів у кішки

Рис. 3. Замирання плодів у кішки

Такі віруси, як вірус панлейкопенії, вірус лейкемії, ринотрахеїт та інфекційний перитоніт кішок, пов'язані не тільки з абортами, замиранням та мертвонародженістю, але і з муміфікацією плода. Встановлено, що тільки панлейкопенія кішок долає плацентарний бар'єр [7, 8].

Оскільки клінічні ознаки хвороби зазвичай відсутні у самок, муміфіковані плоди зазвичай виявляються випадково під час оваріогістеректомії або іншої абдомінальної операції.

Муміфіковані плоди здаються інкапсульованими у тканинах матки, загорнутими в сальникові спайки або вільними у черевній порожнині під час нормального перебігу родів, після родів або при дистоції.

Муміфіковані плоди були випадково виявлені і в черевній порожнині вагітних самок під час ультразвукового дослідження та рентгенографії.

Список літератури

1. Марчук М.М., Ващук О.М., Корейба Л.В. Поширення та особливості клінічного прояву хламідіозу у собак / Сборник статей научно-информационного центра «Знание» по материалам XI международной заочной научно-практической конференции «Развитие науки в XXI веке» 3 часть, г. Харьков: Сборник со статьями (уровень стандарта, академический уровень), – Д: научно-информационный центр «Знание», 2016.; С. 97 – 102.
2. Crownover RW, Yeargen GS. Extrauterine pregnancy in a spayed cat. *Vet Med Small Anim Clin.* 1976;71:1698–1699.
3. Cotter SM, Hardy WD, Essex M. Association of feline leukemia virus with lymphosarcoma and other disorders in the cat. *J Am Vet Med Assoc.* 1976;166:1698–1699.
4. Scott FW, Weis RC, Post JE, et al. Kitten mortality complex (neonatal FIP?) *Feline Pract.* 1979;9:44–56.
5. Johnston SD, Raksil S. Fetal loss in the dog and cat. *Vet Clin N Am Small Anim.* 1987;17:535–554.
6. Mann SE, Lee JJ, Ross MG. Ovine intramembranous pathway permeability: use of solute clearance to determine membrane porosity. *J Matern Fetal Med.* 2001;10:335–340.
7. Johnston SD, Harish G, Stevens JB, Scheffler HG. Ectopic pregnancy with uterine horn encapsulation in a cat. *J Am Vet Med Assoc.* 1983;183(9):1001–1002.
8. Carrig CB, Gourley IM, Philbrick AL. Primary abdominal pregnancy in a cat subsequent to ovariohysterectomy. *J Am Vet Med Assoc.* 1972;160:308–310.